
[Azatioprin](#)

Användningsområde

Vid långtidsbehandling av ledgångsreumatism, systemisk lupus (SLE) och ibland också andra systemiska bindvävssjukdomar. Används ibland också vid behandling av reumatiska sjukdomar hos barn.

Preparat och verkningsätt

Tabletter som innehåller Azatioprin (**Imurel®**) dämpar ledinflammationen och bromsar sjukdomsförloppet. Läkemedlet lindrar symptomen vid bindvävssjukdomar och kan till exempel förhindra njurskador. Azatioprin har ingen omedelbar smärtstillande verkan. Effekten ses 2–4 månader efter påbörjad behandling. Azatioprin hör till den grupp läkemedel som kallas cytostatika.

Dosering och administreringsätt

Dosen bestäms vanligen enligt patientens kroppsvikt (vanligen 1–3 mg/kg/dygn). En vanlig behandlingsdos är till exempel 150 mg per dygn. Läkaren kan justera doseringen när behandlingen fortgår beroende på hurdan effekt läkemedlet gett. Behandlingen kan fortgå under flera år.

Azatioprin tas en tablett åt gången med rikligt med vatten. Om läkemedlet förorsakar illamående, ska det tas i samband med måltid. Azatioprin får ändå inte tas med mjölkprodukter, utan bör tas minst 1 timme före intag av mjölkprodukter eller tidigast 2 timmar efter intag av mjölkprodukter. Glömmer man bort en dos, ska man inte ta dubbel dos nästa gång.

Biverkningar

De vanligaste biverkningarna är magbesvär och illamående. Också eksem kan förekomma. Ibland påträffas biverkningar på levern. Dessa kan vara allvarliga, varför förhöjda levervärden (ALAT m.fl.) bör tas på allvar. Biverkningar av mera allvarligt slag är förändringar i blodet, t.ex. en minskning av vita blodkroppar (leukocyter).

Azatioprin kan försämra kroppens försvar mot infektionssjukdomar. Infektioner bör behandlas med omsorg. Till exempel vid urinvägsinfektion eller inflammation i luftvägarna i samband med feber bör behandlingen avbrytas. I samband med operationer kan man överväga uppehåll i behandlingen.

Även om det är frågan om cytostatika, förorsakar azatioprin inte infertilitet, och risken att utveckla cancersjukdom anses rätt liten.

För personer som använder Allopurinol (giktmedicin) samtidigt passar azatioprin endast i små doser, eftersom allopurinolett hindrar att azatioprinet avgår ur kroppen. Den här typen av kombinationsbehandling bör helst undvikas helt.

Vaccinationer bör ges enligt allmänna rekommendationer och i vanlig ordning. Uppehåll i behandlingen i samband med vaccinationer bör diskuteras med behandlande läkare, i synnerhet om man utöver azatioprin även tar andra läkemedel som påverkar immunförsvaret.

Graviditet och amning

Azatioprinet medför en potentiell risk med avseende på graviditetsförloppet. Risken för fosterskador anses vara liten. Vid allvarlig bindvävssjukdom kan azatioprin ges under graviditet och amning.

Spermiernas kvalitet kan försämrats. Förmodligen är inga speciella åtgärder för män nödvändiga med tanke på familjeplanering.

Både när det gäller kvinnor och män bör man i varje enskilt fall överväga om behandlingen är så viktig att man kan acceptera de eventuella risker behandlingen medför. Ytterligare information om behandlingens effekter på fertilitet, graviditet och amning kan fås från teratologiska informationstjänsten.

Behandlingskontroll

Efter insättning av Azatioprin bör laboratorieprov tas med regelbundna intervaller för att följa upp behandlingens effekt och säkerhet. Regelbundna prover som bör tas efter insättning av behandling är liten eller fullständig blodbild och leverenzym (ALAT). Utöver dem rekommenderas sänka, CRP, KREA, AFOS och urinprov i samband med framtida mottagningsbesök. Mer information om dessa uppföljningsprover finns [här](#) (på finska).

Ytterligare information om behandlingsuppföljning hittas på sidan [uppföljningstabell för läkemedelsbehandlingar](#) på Reumahuset på Hälsobyn.fi.

Viktigt att komma ihåg

- Behandlingen kan öka risken för infektioner och får inte ges under akuta eller allvarliga infektioner.
- Blodprov som bland annat mäter leverns funktion (ALAT) bör tas med regelbundna intervaller för att säkerställa azatioprinbehandlingens säkerhet.

Uppdaterad 11.7.2023